

2. Бутов А.М. Фінансовий аутсорсинг та його застосування в управлінні діяльністю підприємства. *Причорноморські економічні студії*. URL: <http://bses.in.ua/journals/2016/5-2016/20.pdf>.

3. Гензера Д.О., Приступа Л.А. Фінансовий контролінг як сучасний інструмент управління фінансами підприємства. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8686/1/67-70.pdf>.

4. Гайбура Ю.А., Загнітко Л.А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства. 2017. *Мукачівський державний університет*. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/167.pdf.

УДК 330.3

Пономарьова К.С.

Магістрантка освітньої програми

«Фінансовий менеджмент і контролінг»

Лубковський С.А.

к.е.н., доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

КНЕУ імені Вадима Гетьмана

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІНАНСУВАННІ СТАРТАПІВ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ ТА СВІТОВОМУ РИНКАХ

Створення потужного інноваційного потенціалу економіки виступає одним із головних завдань для забезпечення успішного розвитку країни в сучасних реаліях. Безумовно, основою стартапу прийнято вважати ідею, проте одним з факторів успішного перетворення звичайної ідеї на повноцінний стартап є безпосередньо її фінансування. Залучення фінансування для інноваційних проєктів є особливо важливим, враховуючи нинішню турбулентну економічну та геополітичну ситуацію у світі та в Україні зокрема, що склалася у зв'язку з тривалою війною на Сході, яка з 2022 року стала повномасштабною, а також наслідками «коронакризи», спричиненою пандемією COVID-19.

На сьогоднішній день основними джерелами фінансування стартапів прийнято вважати власні заощадження стартаперів, 3F – family, friends and fools (родину, друзів та дурнів), банківські кредити, гранти, бізнес-ангелів, венчурний капітал, а також краудфандинг.

Незважаючи на початкову паузу в укладанні угод, через вплив пандемії у першій половині 2020 року, венчурне фінансування зросло до рекордно високого рівня у четвертому кварталі та стабільно збільшувалось до кінця 2021 року. Проте, глобальні венчурні інвестиції і кількість венчурних угод скоротилися в 2 кварталі 2022 року на тлі геополітичної невизначеності, проблем з ланцюгами поставок, а також зростання інфляції і процентних ставок. Згідно з дослідженням фахівців KPMG, протягом останніх п'яти років левову частку у глобальній структурі фінансування стартапів займають такі сектори, як: програмне забезпечення, споживчі товари та послуги, комерційні продукти та сервіси, фармацевтичні та біотехнології, а також медіа. Найменшу ж частку мають стартапи у сфері транспорту, енергетики та системи охорони здоров'я.

Зазначимо, що фінансування різко сповільнилося у другому кварталі 2022 року, оскільки інвестори ухилялися від фінансування на пізніх стадіях. Така тенденція падіння фінансування почалась з першого кварталу 2020 року. На початку 2022 року фінансування досягло 120 млрд. дол. США, що є найнижчим показником за квартал з початку 2021 року. Фінансування на ранній стадії також скоротилося на 18% за квартал і на 9% за рік станом на 2022 рік. Усупереч загальному зниженню фінансування на початкових стадіях залишалося майже незмінним у другому кварталі 2022 року і показує, що, принаймні зараз, цей етап менш зазнає впливу спаду. Ймовірно тому, що на стартапи на цій стадії, як правило, найменше впливає поточний ринковий клімат, оскільки фінансування не прив'язане до доходу.

У світлі зазначеного, а також зважаючи, що основним з джерел фінансування стартапів виступає венчурний капітал, варто відзначити, що історично типовий фонд венчурного капіталу збирав менше 100 млн. дол. США. Проте в останні роки спостерігалось зниження частки венчурних фондів, залучених у категорії до 100 млн. дол. США, з відносним зростанням великих фондів і мегафондів (500 млн. дол. США і більше). У 2022 році мегафонди у розмірі 1 млрд. дол. США та вище отримали рекордні 12% від сукупного фінансування [4].

У свою чергу 2021 рік можна назвати роком декакорнів. Цьому свідчить той факт, що по всьому світу 30 компаній оцінювалися в 10 млрд. дол. США і більше, що вдвічі перевищило кількість 2020 року і побило рекорди всіх попередніх періодів. Зазначене лише підтверджує вагомість стартапів як філософії створення сучасного інноваційного бізнесу і ефективного їх фінансування.

У контексті світових тенденцій фінансування варто відзначити, що лідерами виступають такі країни, як США, Велика Британія, Ізраїль та Канада [1]. У регіональному вимірі більше половини глобального фінансування стартапів отримують північно-американські стартапи, у Азійсько-тихоокеанському регіоні - 24% фінансування, в Європі – 18,3%. У той же час, найменшу частку ринку отримують такі регіони, як Латинська Америка та Карибський басейн, а також Середній Схід і Африка (2,9% та 2,5% відповідно) [2].

Щодо вітчизняного ринку, то до початку війни українська екосистема стартапів знаходилася на стадії гіперрозвитку. Головним капіталом українських стартапів прийнято вважати талант їх засновників, який цінують і шукають багато як іноземних, так і вітчизняних інвесторів. За даними Міністерства цифрової трансформації України більшість стартапів працюють у галузях, пов'язаних із розробкою нових технологій та комп'ютерного програмного забезпечення. Також популярними сферами є маркетингові технології та медіа, фінтех та охорона здоров'я. Найменш розповсюдженими є сфери кібертех, електронна комерція та роздрібна торгівля.

У 2021 році українські стартапи залучили інвестиції на рекордну суму \$779,6 млн дол. США у рамках 216 угод, що на 46% більше, ніж у 2020 році. Згідно зі звітом Ukraine Deal Review 2021, за період січень-березень 2022 року вже укладено 11 венчурних угод на суму 11,5 млн дол. США та 3 угоди на ринку приватного капіталу на суму 4 млн дол. США [4].

Оскільки фінансування інноваційних проектів залежить від багатьох змінних, воно потребує безперервного дослідження. На нашу думку, розвиток

інновацій стане одним з головних пріоритетів бізнесу в постпандемічній та післявоєнній парадигмі. Роль українських стартапів в постійних зусиллях з реструктуризації світової економіки та розвитку міжнародного бізнесу буде зростати ще більше, що ще раз доводить важливість та перспективність питання фінансування інноваційних стартап-проектів.

Список використаних джерел:

1. Global Startup Ecosystem Index 2022: StartupBlink URL: <https://affairscld.com/global-startup-ecosystem-index-2022-bengaluru-boasts-strongest-startup-ecosystem-in-india-8th-globally/> (дата звернення: 05.11.2022).
2. The Global Startup Ecosystem Report GSER 2022: Startup Genome URL: <https://startupgenome.com/report/gser2022> (дата звернення: 05.11.2022).
3. Ukraine Deal Review 2021: UVCA URL: <https://inventure.com.ua/analytics/investments/ukraine-deal-review-2021:-sdelki-vc-i-private-equity-v-ukraine> (дата звернення: 05.11.2022).
4. Venture Pulse Q2 2022: KPMG Private Enterprise URL: <https://home.kpmg/xx/en/home/campaigns/2022/07/q2-venture-pulse-report-global.html> (дата звернення: 05.11.2022).

УДК 336.012.23:330.78]:005

Ушеренко С. В.,

*к.е.н., доцент, доцент кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу*

Мазур В. В.,

*аспірантка кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу*

КНЕУ імені Вадима Гетьмана

СУЧАСНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Характерною особливістю сучасного управління фінансами корпоративного сектору національної економіки є використання поряд із